

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

HE 87/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta

FA kannattaa sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöön esitettyjä muutoksia, mutta sääntelyä tulee joiltakin osin täydentää

- Kannatetaan väärinkäytösrekisterin käsittelyyn liittyviä säännöksiä ja pyydetään kiirehtimään niiden hyväksymistä.
- Pyydetään lisäämään esitykseen säännös, joka mahdollistaa väärinkäytösrekisteristä tietojen antamisen yritysryhmän sisällä rikollisuuden ehkäisemiseksi.
- Automaattinen päätöksenteko tulee mahdollistaa pikaisesti.
- Kannatetaan esitettyjä poikkeuksia tietojen salassapitoon.

1 Väärinkäytösrekisterin käyttö on mahdollistettava lainsäädännön tasolla

Esitysluonnoksessa vakuutusalan väärinkäytösrekisterien käyttö mahdollistetaan vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:ssä. Lainkohtaan sisällytetyt tietosuoja-asetuksen edellyttämät suojatoimenpiteet vastaavat aiemmin käytössä olleelle väärinkäytösrekisterille annetun tietosuojalautakunnan luvan mukaisia ehtoja. **FA pitää lainsäädäntöratkaisua onnistuneena ja pyytää kiirehtimään lain voimaantuloa.** Vakuutusyhtiöt ovat käytännössä joutuneet toimimaan ilman väärinkäytösrekisteriä kansallisen henkilötietolain voimaantulon jälkeen, sillä tietosuojalautakunnan lupa ko. rekisterin pitämiseen on kumoutunut.

Pidämme lisäksi erittäin tärkeänä, että 3 a §:ää täydennetään siten, että **väärinkäytösrekisteristä olisi mahdollista antaa salassapitosäännösten estämättä tietoja vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin, rahoitus- tai vakuutusryhmittymään tai samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle rikollisuuden ehkäisemiseksi.** Talousvaliokunta on ehdottanut luottolaitoslain muuttamista koskevassa mietinnössään (TaVM 42/2018 vp) vastaavaa oikeutta luottolaitoksille¹ asiakashäiriörekisteristä säädettäessä ja laissa onkin nyt mahdollistettu luottolaitoksille tietojen luovuttaminen mm. samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle, kuten esim. vakuutusyhtiölle. Jotta oikeus ei olisi yksipuolinen (luottolaitoksen mahdollisuus luovuttaa tietoja vakuutusyhtiölle), tulisi vastaava oikeus antaa myös vakuutusyhtiöille. Talousvaliokunta on käsiteltävän olevaa

¹ Luottolaitoslain 15 luvun 15 § 1 momentin 3 alakohdan mukaan väärinkäytösrekisteristä voidaan salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja: 3) *toiselle luottolaitokselle, rahoituslaitokselle, sijoituspalveluyritykselle, maksulaitokselle tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle taikka samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle tai yhteisölle näihin kohdistuvista rikoksista tämän luvun 18 a §:ssä tarkoitetut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi;*

hallituksen esitystä koskevassa lausunnossaan² Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle esittänyt, että valiokunta arvioisi mahdollisuutta tehdä vastaava täydennys myös vakuutusyhtiölakiin.

2 Automaattinen päätöksenteko tulee mahdollistaa

Kansallisessa lainsäädännössä on mahdollista säätää tarkemmin automaattisesta päätöksenteosta. **FA pitää erittäin valitettavana sitä, että hallituksen esityksestä on poistettu säännökset automaattisesta päätöksenteosta.** Jotta sääntely ei muodostuisi digitalisaation esteeksi, automaattiset päätökset tulisi olla sallittuja siltä osin kuin ne ovat asioiden laatuun ja laajuuteen nähden tarkoituksenmukaisia. Asiakkaat hyötyvät automaattisesta päätöksenteosta päätöksenteon nopeutumisen ja inhimillisten virheiden pienenemisen myötä.

Vakuutusyhtiöille tulisi antaa mahdollisuus tehdä automatisoituja päätöksiä muutoinkin kuin asiakkaan nimenomaisella suostumuksella tai silloin, kun se on välttämätöntä sopimuksen tekemistä tai täytäntöönpanoa varten. Tarve automaattiselle päätöksenteolle on erityisesti työtaturmavakuutuksessa, liikennevakuutuksessa ja työeläkevakuutuksessa, joissa on isoja massoja käsiteltävänä. Reunaehtoina automaattiselle päätöksenteolle toimivat hyvän hallinnon vaatimukset, toiminnan luvanvaraisuus sekä yksityiskohtainen sääntely ja valvonta.

Oikeusministeriö on aloittanut automaattista päätöksentekoa koskevan yleisen selvityshankkeen. Pidämme tärkeänä, että kyseisessä hankkeessa otetaan tarkastelun kohteeksi myös finanssialan toimijoiden mahdollisuus hyödyntää automaattista päätöksentekoa. **Hanke tulisi lisäksi johtaa mahdollisimman pikaisesti lainsäädäntötoimenpiteisiin.**

3 Poikkeukset kansalliseen salassapitosääntelyyn säilytetään

Esitysluonnoksessa ehdotetaan täsmennyksiä vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 §:ään, jossa säännellään poikkeuksista tietojen salassapitovelvollisuuteen. Lainkohtaan tehdyt muutokset ovat lähinnä teknisluonteisia. **FA kannattaa esitettyjä poikkeuksia.**

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi

² Valiokunnan lausunto TaVL 9/2019 vp – HE 87/2019 vp